

ארצות-הברית: סעודיה צועדת בראש

ביר לרגן את הנזק המדיני הכרוך בהפעלה כל כך פשטנית של האידיאולוגיה השמרנית. לבסוף הצליח להפחית את הקיצוץ ב-1.3 מיליארד דולר. "עלבון לאמת". לעומת זאת בידר הנשיא החדש את קהיליית היפולומטים ואנשי התיקשורת בווישינגטון במינויו של ידידו האישי, ויליאם קלארק, לכהונת

יטי וכמובן, אנטייהודי, ניסה בעבר לתווך בין הגיזים. למרות המוניטין שיצאו לו כאיש עניו ושונא פירסום, יצא זיא למסע התיווך שלו בסתיו, מלווה בצוותי טל-וויזיה צמודים. לפחות לתקופה קצרה זכה הנשיא, הידוע בארצו כחליין חסרתחמים, לפירסום רב כעושה שלום לשם שמיים. בעיתונים מסויימים במערב, בעיקר בצרפת, אף נקבו בשמו כמועמד לפרס-נובל לשלום.

נגד חומייני. זיא נכשל בשליחותו, ואף לא הצליח להיפגש עם שליט איראן האיית-אללה רוח-אללה חומייני. זהו היתה הפעם השנייה שחומייני השפיל את נשיא פקיסטאן בפומבי. לפני כשנתיים, מיד אחרי המהפכה, פנתה פקיסטאן לאיראן בבקשה שתמשיך בסיוע הכספי מתקופת השאה. תגובתו של חומייני, שצוטטה ברדיו החדש, היתה מלאה: "הוא זיא חושב שאנחנו טפשים כמו השאה? לא עולה כלל על דעתי לבזבז כספי ציבור על פקיסטאן!"

אחרי הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן חלה התקרבות מסויימת בין איראן לפקיסטאן. האפגניסטאן הצליח, ברוב חוכמתו המדינית, ללכד את כל העולם המוסלמי נגדם, ושתי שכנותיה של אפגניסטאן שיתפו פעולה נגד ברית-המועצות. הקרע הנוכחי בין זיא לחומייני חל דווקא עקב ניציותם היתרה של האיראנים נגד הסובייטים. נשיא פקיסטאן פנה לאי-בבקשה לתווך בסיכסוך באפגניסטאן, מתוך מגמה להתפשר עם מישטרו המחונן של הנשיא האפגני הפרו-סובייטי, באבראק קארמאל. הן פקיסטאנים מעוניינים מאוד בפיתרון מהיר של הסיכסוך, בעיקר כדי להיפטר בהקדם האפשרי ממיליון הפליטים האפגנים המטילים עול מדיני, צבאי וכלכלי כבד על ארצם. חומייני ראה במדיניות הפקיסטאנית החדשה בגידה בלוחמי המהפכה האפגנית-המוסלמית. רדיו טהראן החל בסירת השמצות על זיא, בחלקן די מבוססות, ואף גינה אותו על התנהגות אנטי-איסלמית.

הסכה למטוסי "מיראז". התגובה הפקיסטאנית

המומחית הצרפתית לענייני המרחב, שעיינה בטבלת מכירות הנשק של ארצות-הברית, סיכמה אותה בשתי הערות די אופייניות:

"ראשית", אמרה, "הצרפתים לא היו מרשים לעולם לפרסם נתונים מסוג זה. ושנית, כמה מגוונת הזעקה שקמה נגד כל מישלוח עלוב של נשקים לסעודים, לעור מת המציאות המשתקפת בטבלה."

מדובר בנתונים רישמיים של מכירות נשק אמריקאיות לארצות שונות. הנתונים ספקו עליידי מישרד-הביטחון (ההגנה) האמריקאי בכבודו ובעצמו, הם מתייחסים ל-שנת התקציב 1978. יותר ממצאות מארים ארוכים, דרך שות צדקניות והוגאה עצמית, הם משקפים את מגמות מדיניות החוץ של ארצות-הברית, ואת החשיבות האסי-

מלך סעודיה הארד בראש סדר העדיפויות

טרגית שמיחסת מעצמת-העל למדינות שונות בעולם. להלן הטבלה:

קניינים ראשיים שזי נשק מארצות-הברית (שנת הכספים 1978):

(1) סעודיה	4,136	מיליון דולר
(2) איראן	2,586	מיליון דולר
(3) ישראל	1,749	מיליון דולר
(4) מצרים	937	מיליון דולר
(5) בריטניה	485	מיליון דולר
(6) גרמניה	430	מיליון דולר
(7) קוריאה הדרומית	390	מיליון דולר
(8) טאיוואן	346	מיליון דולר
(9) יפן	338	מיליון דולר
(10) אוסטרליה	337	מיליון דולר
(11) ספרד	191	מיליון דולר
(12) סודאן	187	מיליון דולר
(13) תורכיה	171	מיליון דולר
(14) יוון	121	מיליון דולר
(15) אינדונזיה	112	מיליון דולר
(16) תאילנד	111	מיליון דולר

(מקור: משרד ההגנה האמריקאי).

המקור — משרד ההגנה האמריקאי — מציינו, כמובן, שסעודיה משלמת במומון, או בנפט, תמורת הנשק שהיא מקבלת. לעומת זאת קונה ישראל באשראי, וחלק מהי כסף ניתן לה כמענק.

בולטת, כמובן, העובדה שסעודיה ואיראן של השאה מובילות בטבלת רכישות הנשק, ועידת המדיניות הבל-תימדהות, שהתכנסה לאחרונה בהודו, הדגישה יותר מאשר אייפעם בעבר את מעורבותה המוקה של ארצות-הברית בכל התהליכים במיפרץ הפרסי, כולל המיל-עמה בין עיראק לאיראן. ברית-המועצות, לעומת זאת, עדיין מסובכת בפלישה האומללה לאפגניסטאן, ומאבדת יותר ויותר ממנייתיה בעולם השלישי. פניית אלג'יריה למערב, והתפקיד שהיא מילאה בפרשת בני-הערובה האמריקאים באיראן, היא הדוגמה הבולטת האחרונה לתהליך מקיף, כמעט גלובאלי, זה.

פקיסטאן:

נפט תמורת נשק

עד לפני כמה חודשים שמרה פקיסטאן על "נייטרליות פעילה" במילחמת המיפרץ בין עיראק לאיראן. נשיא פקיסטאן, זיא אליהאק, מוסלמי אדוק, אנטיסובי-

עולם קטן

סגן שרי-החוץ. קלארק הציל ב-1967 את רגן משערורייה שפרצה מכיוון שהעסיק שני עובדים שהסתבכו בפרשה הומוסקסואלית. רגן, שהיה אז מושל קליפורניה, גמל לידידו כשהשיג עבורו מינוי למישרת שופט על-יון במדינה זו. העובדה שקלארק נזרק משתי אוניברסיטות, ובקושי הצליח לסיים את בחינותיו האכסירטניות, בנסיון שני, לא מנעה ממנו מינוי כה מכובד. כשופט הסתבך קלארק בפסקידין מגוחכים, ריאקציוניים ובלתי-מבוססים. התנהגותו הרמה לחבריו השופטים והחרים אותו מבחינה חברתית. חברתו לכס המישי-פט, השופט רוז אליזבט בירד, אף נזפה בו בפומבי והצהירה שהוא מהווה "עלבון לעמיתיו ולאמת".

עם תום הנשפים הראוונטיים האבובוניים שערכו ידידיו של הנשיא החדש, הדהים רגן אפילו את חבריו הקרובים, כשמסר את כהונת סגן שרי-החוץ לקלארק. "לסגן החדש אין מושג כיצד נראית מפת העולם, והוא בקושי מכיר את מורח ארצות-הברית." התלוצץ דידי לומט אמריקאי בכיר באירופה, "כל עולמו נמצא בין לוס-אנג'לס ולאס-ווגאס".

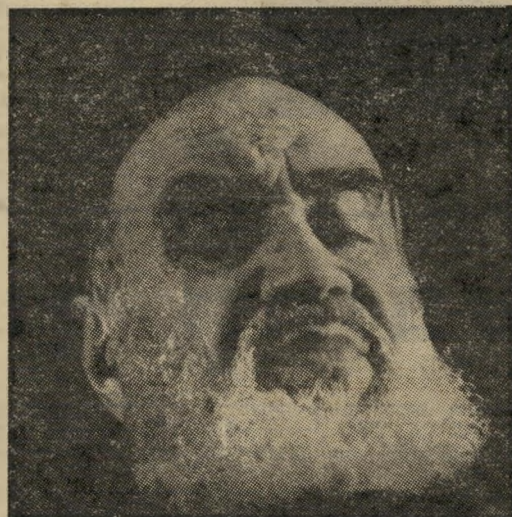
החיכוכים הפכו לצחוק אדיר, כשהתייצב קלארק לפני ועדת-החוץ של הסינאט. לעומתו אפילו ה"כ פסח גרופר הוא מדינאי רבי-השראה ורחבי-אופקים.

ח"כ פסח גרופר לעומת קלארק — גאון רחבי-אופקים

כמה מפניניו של קלארק ממש לא ייאמנו:

- * שמו של ראש ממשלת דרום-אפריקה: אינני יודע.
- * שמו של ראש ממשלת זימבאבווה: אינני יודע.
- * הגישה האירופית למדיניות הגרעינית האמריקאית: אינני יודע.
- * מה קורה במפלגת העבודה הבריטית: אין לי מושג.
- * היחסים עם ברית-המועצות: יש לי הבנה מסויימת, אני קורא טיים וניו-יווק.
- * סדר עדיפויות: יהיה זה יומרגי מצדי לקבוע סדר עדיפויות בין ההיבט הצבאי, החברתי והכלכלי. אינני מוכן לנסות ולהעריך סדר עדיפויות כזה.
- * העיתונאי ג'ון בארנס מציינו, שקלארק לא חושש כלל מכישלון, עקב בורותו התהומית. הוא יודע שהנשיא רגן מעדיף נאמנות אישית על פני כישורים מדיניים.

האיית-אללה חומייני אין כסף בשביל פקיסטאן

גית היתה מהירה ומעשית. סאנדיי טיימס מדווח על כך, שעשרות טייסים עיראקים עוברים אימוני הסבה למטור סי מיראז צרפתיים בעזרת מדריכים פקיסטאניים. חיל-האוויר הפקיסטאני כבר הכשיר להק ראשון של טייסי אף-1. אלה יוכלו להשתלב בקרבות כבר בשבועות הקרובים. בשלב השני יוכלו העיראקים להפעיל כששים מטוסים כאלה במילחמה נגד איראן. האימונים מתקיימים בבסיסי חיל-האוויר העיראקי בירדן ובעיראק. לדברי מקור צרפתי משתתפים בהם גם טייסים ירדניים. בתמורה לסיוע הצבאי הפקיסטאני תהפוך עיראק לספק הנפט העיקרי של פקיסטאן, כמחירים נמוכים מהרגיל, ואף תגיש לזיא עזרה כספית מרחיקת-לכת.

ארצות-הברית:

בדיחה ושמה קלארק

רוב המשקפים הליברליים בארצות-הברית שונאים את אלכסנדר הייג. שרי-החוץ החדש של רונאלד רגן ידוע כנץ קיצוני, כאדיש לזכויות האדם, כתומך נלהב בדרום-אפריקה ובדיקטטורות הימניות באמריקה הלא-טינית. גם את קשריו ההדוקים עם ריצ'ארד ניקסון ואת מעורבותו בפרשת ווטרגייט נוהגים עדיין להזכיר מפעם לפעם.

עם זאת רחוק הייג מלהיות טיפש, או חובבן, כמו כמה מאנשי רגן. השבוע אף התערב בחומרה נגד נסיונו של הממונה על התקציבים, דייוויד סטוקמאן, לקצץ את סיוע החוץ האמריקאי בסכום של 2.6 מיליארד דולר. הייג קילל את סטוקמאן בשפת קסרקטינים. הסי-